

Beth sy'n digwydd nesaf

What happens next

HEDDLU
TRAFNIDIAETH
PRYDEINIG

BRITISH
TRANSPORT
POLICE

Cynnwys

Ein hymrwymiad i chi	04
Cyflwyniad	06
Pam rydym ni'n cymryd rhan?	08
Meini prawf ar gyfer dosbarthu	10
Modd adnabod a datganiad	12
Eiddo personol	14
Gweld eich anwylyd	16
Ymweld â lle digwyddodd	16
Sefydlu'r achos – archwiliad meddygol	18
Rhoi gwybod i eraill	20
Y wasg a'r cyfryngau cymdeithasol	22
Pobl y gallech ddod i gysylltiad â nhw	24
Y cwest	26
Cael help	32
Atgyfeiriadau profedigaeth	34
Cyngor ymarferol	36
Cysylltiadau defnyddiol	42

Contents

Our commitment to you	05
Introduction	07
Why are we involved?	09
Criteria for classification	11
Identification and statement	13
Personal belongings	15
Viewing your loved one	17
Viewing where it happened	17
Establishing the cause – medical examination	19
Notifying others	21
The press and social media	23
People you may come into contact with	25
The inquest	27
Getting help	33
Bereavement referrals	35
Practical advice	37
Useful contacts	43

Ein hymrwymiad i chi

Byddwn ni'n:

- Trin eich anwylyd ag urddas a pharch.
-
- Ymddwyn yn empathig, yn amserol ac yn broffesiynol, gan roi gwybodaeth i chi cyn gynted ag y bydd ar gael.
-
- Dychwelyd eiddo eich anwylyd atoch lle bo hynny'n bosibl a chyn gynted â phosibl.
-
- Cysylltu â chi i drafod yr hyn sy'n digwydd yn ddelfrydol o fewn 8 awr ond beth bynnag, o fewn 24 awr o siarad â chi am y tro cyntaf, ac o leiaf bob wythnos nes i ni gwblhau ein hymholiadau (oni bai ein bod yn cytuno ar amserlen wahanol gyda chi).
-
- Egluro'r prosesau ymchwilio a chwest i chi a'ch cefnogi drwyddynt. Mewn rhai amgylchiadau, gall Swyddog Cyswllt Teulu hefyd roi cymorth i chi.
-
- Dysgu am eich anwylyd i sefydlu llinellau ymchwilio perthnasol a thrafod unrhyw bryderon sydd gennych.
-
- Cynnal ymchwiliad trylwyr a phroffesiynol i'r hyn a ddigwyddodd a sefydlu a allai unrhyw un neu unrhyw sefydliad fod ar fai.

Our commitment to you

We will:

- Treat your loved one with dignity and respect.
-
- Be empathetic, timely and professional, giving you information as soon as it is available.
-
- Return your loved one's belongings to you where possible and as soon as possible.
-
- Contact you to discuss what is happening ideally within 8hrs but in any case, within 24 hours of first speaking with you, and at least weekly until we conclude our enquiries (unless we agree a different timeframe with you).
-
- Explain both the investigative and inquest processes to you and support you through them. In some circumstances, a Family Liaison Officer may also provide you with support.
-
- Find out about your loved one to establish relevant lines of inquiry and discuss any concerns you may have.
-
- Conduct a thorough and professional investigation into what happened and establish whether anyone or any organisation may be to blame.

Cyflwyniad

Mae'n ddrwg gennym eich bod yn cael eich hun yn yr amgylchiadau trasig hyn ac rydym yn cydymdeimlo â chi.

Mae'r llyfryn hwn wedi'i gynllunio i'ch tywys drwy rai o'r trefniadau ymarferol y mae angen eu gwneud.

Mae prosesau y mae'n rhaid eu dilyn ar ôl marwolaeth ar y rheilffordd, a amlinellir yn y llyfryn hwn.

Mae rhestr hefyd o sefydliadau cenedlaethol yng nghefn y llyfryn hwn lle gallwch ddod o hyd i gymorth.

Introduction

We are sorry that you find yourself in these tragic circumstances and we offer you our condolences.

This booklet is designed to guide you through some of the practical arrangements which need to be made.

There are processes which have to be followed after a death on the railway, which are outlined in this booklet.

There is also a list of national organisations at the back of this booklet where you can find support.

Pam rydym ni'n cymryd rhan?

Heddlu Trafnidiaeth Prydeinig yw'r heddlu cenedlaethol sy'n gyfrifol am blismona rheilffyrdd Prydain. Rydym yn ymchwilio i farwolaethau ar y rheilffordd ar ran y Crwner.

Ein hegwyddorion arweiniol yw cadw parch at urddas yr ymadawedig ac at deimladau'r teulu.

Yng Nghymru a Lloegr, rhaid rhoi gwybod am yr holl farwolaethau ar y rheilffordd i'r Crwner ar gyfer yr ardal lle y digwyddodd. Bydd cwest bob amser yn cael ei gynnal ac eithrio pan fydd marwolaeth yn ganlyniad i achosion naturiol. Mae pob Crwner yn gweithredu i'r un egwyddorion cyffredinol, ond gall y ffordd y mae pob Crwner yn cymhwyso'r egwyddorion hyn amrywio.

Yn yr Alban, rhaid rhoi gwybod i'r Procuradur Ffisgal am yr ardal lle digwyddodd y farwolaeth, ac mae'n bosibl cynnal Ymchwiliad Damwain Angheuol. Gellir darparu fersiwn o'r llyfryn hwn sy'n briodol i brosesau'r Alban.

Why are we involved?

British Transport Police is the national police force responsible for policing Britain's railways. We investigate railway fatalities on behalf of the Coroner.

Our guiding principles are to maintain respect for the dignity of the deceased and for the feelings of the family.

In England and Wales, all fatalities on the railway must be reported to the Coroner for the area where it occurred. An inquest will always be held except when a fatality is a result of natural causes. All Coroners operate to the same general principles, but the way each Coroner applies these principles may vary.

This booklet can also be provided in Welsh.

In Scotland, all fatalities on the railway must be reported to the Procurator Fiscal for the area where the death occurred, and it is possible that a Fatal Accident Inquiry could be held. A version of this booklet appropriate to Scottish processes can be provided.

Meini prawf ar gyfer dosbarthu

Mae'r holl farwolaethau ar y rheilffordd yn Farwolaethau Annisgwyl. Y canlynol yw'r gwahanol ddosbarthiadau y mae BTP yn eu defnyddio:

- **Ymchwiliwyd iddo - Heb fod yn amheus** – mae achos ac amgylchiadau marwolaeth yn hysbys; ac nid yw tystiolaeth yn dangos unrhyw amgylchiadau amheus na chyfranogiad trydydd parti.
- **Dan Ymchwiliad** – nid yw achos a/neu amgylchiadau marwolaeth yn hysbys ar unwaith; ac mae angen ymchwiliad pellach.
- **Dynladdiad** – mae'r dystiolaeth yn dangos amgylchiadau amheus; a/neu Dystiolaeth o ddynladdiad; a/neu Ymglymiad trydydd parti yn y farwolaeth.
- **Dan Ymchwiliad - Cysylltiedig â Gwaith** – sy'n deillio o ddigwyddiad sy'n deillio o waith neu mewn cysylltiad ag ef.
- **Ymchwiliwyd - Marwolaeth sydyn** – lle adroddir am farwolaeth i BTP, nad yw'n amheus ac nad yw'n cynnwys digwyddiad annaturiol.
- **Dan Ymchwiliad - Marwolaeth Plant** – lle mae marwolaeth yn digwydd, a'r person yn 17 oed neu'n iau.

Efallai bydd y swyddog sy'n trafod eich achos gyda chi yn gallu dweud wrthyhych pa feini prawf sy'n cael eu hymchwilio. Wrth i'r ymchwiliad fynd rhagddo, gellir ei ailddosbarthu o un categori i'r llall.

Criteria for classification

All deaths on the railway are Unexpected Deaths the following are the different classifications which BTP use:

- **Investigated - Non-suspicious** – the cause and circumstances of death are known; and evidence indicates NO suspicious circumstances or third-party involvement.
- **Under Investigation** – the cause and/ or circumstances of death are not immediately known; and further investigation is required.
- **Homicide** – the evidence indicates suspicious circumstances; and/or Evidence of homicide; and/ or third-party involvement in the death.
- **Under Investigation - Work-related** – resulting from an incident arising from or in connection with work.
- **Investigated - Sudden death** – where a death is reported to BTP, which is not suspicious and does not involve an unnatural occurrence.
- **Under Investigation - Child Death** – where a death occurs, and the person is aged 17 years or under.

The officer discussing your case with you may be able to tell you which criteria is being investigated. As the investigation progresses, it may be re-classified from one category to another.

Modd adnabod a datganiad

O bryd i'w gilydd mae angen rhywun arnom i adnabod yn ffurfiol. Dylai hyn gael ei wneud gan y perthynas agosaf. Os byddwch yn adnabod eich anwylyd eich hun, efallai yr hoffech fynd â rhywun gyda chi. Efallai y bydd partner neu ffrind agos yn gallu gwneud hyn i chi os dymunwch, cyn belled â bod y Crwner yn cytuno. Efallai y bydd angen i ni gymryd datganiad gennych i ddweud eich bod wedi gwneud adnabyddiaeth ffurfiol.

Rhaid inni gael dealltwriaeth eang o'ch anwylyd a'r ffordd yr ydym yn gwneud hyn yw cymryd datganiad cefndirol y cyfeirir ato fel datganiad rhagflaenol. Bydd rhywun sydd wedi'i hyfforddi'n arbennig yn eich helpu i baratoi (gweler isod). Gall hyn ddigwydd dros y ffôn, drwy e-bost neu'n bersonol yn eich cartref. Fodd bynnag, os byddai'n well gennych iddo ddigwydd mewn man arall, byddwn yn gwneud ein gorau i'w drefnu.

Efallai yr hoffech ofyn i ni am gopïau o unrhyw ddatganiadau a wnewch i gyfeirio atynt yn y cwest. Mae'r datganiad yn hanes o fywyd eich anwylyd a bydd yn cynnwys rhai o'r canlynol:

- Enw, oedran a dyddiad geni
- Cynnwys y teulu e.e. brodyr a chwirydd neu blant
- Plentyndod ac addysg
- Hanes meddygol a salwch neu anaf cyfredol
- Galwedigaeth
- Pan welsoch chi nhw ddiwethaf

Y person sy'n cymryd y datganiad hwn fydd:

- Swyddog heddlu neu aelod hyfforddedig o staff yr heddlu
- Swyddog Cyswilt Teulu os oes un wedi'i benodi
- Swyddog y Crwner neu Ymchwilydd Marwolaethau BTP

Identification and statement

Occasionally we need someone to make a formal identification. This should be done by the next of kin. If you identify your loved one yourself, you may want to take someone with you. A partner or close friend may be able to do this for you if you wish, as long as the Coroner agrees. We may need to take a statement from you to say that you have made a formal identification.

We have to get a broad understanding of your loved one and the way we do this is to take a background statement referred to as an antecedent statement. Someone specially trained will help you prepare (see below). This may take place over the phone, by email or in person at your home. However, if you would prefer it to take place elsewhere we'll do our best to arrange it.

You may want to ask us for copies of any statements you make for reference at the inquest. The statement is a history of your loved one's life and includes some of the following:

- Name, age and date of birth
- Family make-up e.g. siblings or children
- Childhood and schooling
- Medical history and current illness or injury
- Occupation
- When you last saw them

The person who takes this statement will be:

- A police officer or trained member of police staff
- A Family Liaison Officer, if one has been appointed
- The Coroner's Officer or BTP Fatality Investigator

Eiddo personol

Efallai y bydd angen i ni archwilio eitemau personol ar gyfer DNA neu olion bysedd i'n helpu i adnabod eich anwylyd. Gwneir hyn gan staff sydd wedi'u hyfforddi'n arbennig a elwir yn Swyddogion Safle Trosedd (SOCOs).

Bydd y SOCO am fynychu cyfeiriad eich anwylyd cyn gynted â phosibl, yn aml ar y diwrnod nesaf. Ar adegau, efallai y bydd angen iddynt fynd ag eitem o eiddo i ffwrdd gyda nhw i'w harchwilio.

Peidiwch â chyffwrdd ag unrhyw beth y gallai eich anwylyd fod wedi ymdrin ag ef yn ddiweddar nes i ni ddweud wrthyich ein bod yn hapus i chi wneud hynny. Cymaint ag yr hoffem ddychwelyd eitem i chi, weithiau nid yw hyn yn bosibl oherwydd eu bod yn cael eu difrodi yn ystod y prosesau fforensig.

Fel arfer, dim ond gyda chaniatâd y Crwner y gellir dychwelyd eiddo ac efallai y bydd yn rhaid i chi aros peth amser.

Cofiwch na ellir dychwelyd eitemau atoch yn yr un cyflwr â phan welsoch chi nhw ddiwethaf. Bydd eich pwynt cyswllt yn trafod hyn gyda chi.

Personal belongings

We may need to examine personal items for DNA or fingerprints to help us with identifying your loved one. This is carried out by specially trained staff known as Scenes of Crime Officers (SOCOs).

The SOCO will want to attend the address of your loved one as soon as possible, often the next day. On occasion they may need to take an item of property away with them to examine.

Please avoid touching anything that your loved one may have recently handled until we tell you that we are happy for you to do so. As much as we would like to return an item to you, sometimes this isn't possible due to them being damaged during the forensic processes.

Property can normally only be returned with the permission of the Coroner and you may have to wait some time.

Please bear in mind that items may not be returned to you in the same condition as when you last saw them. Your point of contact will discuss this with you.

Gweld eich anwylyd

Os nad ydych wedi gorfod adnabod eich anwylyd yn ffurfiol ond eisiau eu gweld, byddwn yn gwneud popeth o fewn ein gallu i helpu. Siaradwch â'r Ymchwilydd Marwolaethau, Swyddog y Crwner neu swyddog sy'n delio â'ch achos.

Yn dilyn y math hwn o ddiwyddiad, gall anafiadau fod yn ddifrifol iawn. Byddwn yn siarad â chi ac yn dweud wrthyhych beth rydym yn ei wybod bryd hynny. Mae clywed manylion am anafiadau yn debygol o fod yn ofidus iawn ac os ydynt yn ddifrifol, efallai y bydd angen i chi feddwl yn ofalus am fynd i'w gweld.

Ymweld â lle digwyddodd

Os hoffech ymweld â'r man lle bu farw eich anwylyd, byddwn yn gwneud popeth o fewn ein gallu i'ch helpu. Gall hyn gymryd ychydig ddyddiau i'w drefnu gan fod angen ei gynllunio ymlaen llaw drwy'r person sy'n delio â'ch achos.

Gall y rheilffordd fod yn lle peryglus, felly er diogelwch pawb ni fyddwn yn mynd â chi i linell weithredol ond mor agos ag y gallwn.

Peidiwch â gadael blodau na theyrngedau eraill ar y rheilffordd neu mewn gorsafoedd; gall y rhain achosi gofid a materion diogelwch a dyna pam y cânt eu tynnu fel arfer.

Viewing your loved one

If you have not had to formally identify your loved one but want to see them, we will do all we can to help. Please speak to the Fatality Investigator, Coroner's Officer or officer dealing with your case.

Following this type of incident, injuries can be very severe. We will talk this through with you and tell you what we know at that time. Hearing details of injuries is likely to be very distressing and if they are severe, you may need to think carefully about going to see them.

Visiting where it happened

If you would like to visit the place where your loved one died, we will do all we can to help you. This can take a few days to arrange as it needs to be planned in advance through the person dealing with your case.

The railway can be a dangerous place, so for everyone's safety we won't take you onto an operational line but as close as we can.

Please don't leave flowers or other tributes on the railway or at stations; these can cause distress and safety issues which is why they are usually removed.

Sefydlu'r achos – archwiliad meddygol

Ar ôl marwolaeth ar y rheilffordd, rhaid ystyried archwiliad meddygol a gellir ei gwblhau ar gyfarwyddyd y Crwner i sefydlu achos ffurfiol y farwolaeth. Gall yr archwiliad 'Post Mortem', fel y'i gelwir yn aml, fod ar ffurf archwiliad gweledol neu gorfforol neu sgan CT digidol neu sgan Delweddu Cyseinedd Magnetig (MRI). Cynhelir yr archwiliad gan batholegydd neu ymgynghorydd meddygol arall sydd â chymwysterau addas.

Os oes gennych unrhyw bryderon neu wrthwynebiadau crefyddol neu ddiwylliannol, siaradwch â swyddog y Crwner. Byddwn yn eich cynorthwyo i gael y manylion cyswllt perthnasol os oes angen.

Mae'n gyffredin i samplau gael eu cymryd yn y post-mortem i wirio am bethau fel meddyginiaeth, cyffuriau eraill neu alcohol. Nid yw'n adlewyrchiad o'ch anwylyd, yn hytrach mae'n rhaid sefydlu a allai unrhyw ffactorau cyfrannol eraill wedi bod yn bresennol.

Bydd achos y farwolaeth yn ymddangos fel cofnod byr ar y tystysgrifau marwolaeth interim a therfynol a chyda marwolaethau rheilffordd, dangosir hyn yn aml fel "Anafiadau Lluosog"

Gallwch ofyn am gopi o adroddiad y post-mortem. Byddwch yn ymwybodol eu bod wedi'u hysgrifennu mewn iaith graffig, glinigol iawn a gallant fod yn ofidus i'w darllen.

Establishing the cause – medical examination

After a fatality on the railway, a medical examination has to be considered and may be completed at the direction of the Coroner to establish a formal cause of death. The ‘Post Mortem’ examination, as it is often called, can take the form of a visual or physical examination or a digital CT scan or Magnetic Resonance Imaging (MRI) scan. The examination is carried out by a pathologist or other suitably qualified medical consultant.

If you have any religious or cultural concerns or objections, please speak to the Coroner’s officer. We will assist you to obtain the relevant contact details if needed.

It is common for samples to be taken at the post-mortem to check for things such as medication, other drugs or alcohol. It is not a reflection on your loved one, rather it is to establish if there could have been any other contributory factors.

The cause of death will appear as a brief entry on the interim and final death certificates and with railway fatalities, this is often shown as “Multiple Injuries”

You can ask for a copy of the post-mortem report. Please be aware that they are written in very graphic, clinical language and can be distressing to read.

Rhoi gwybod i eraill

Gall y rhain gynnwys:

- Teulu, ffrindiau, cydnabod a chymdogion
- Cyflogwyr
- Meddygon
- Cwmnïau cyfleustodau
- Banciau/cwmnïau credyd/morgais
- Asiantaethau'r Llywodraeth – e.e. DVLA/DWP
- Cyfreithwyr
- Cwmnïau yswiriant

Efallai y bydd eich trefnydd angladdau, meddyg teulu, cyfreithiwr ac awdurdod lleol hefyd yn gallu helpu.

Mae'r gwasanaeth 'Dywedwch Wrthym Unwaith' yn caniatáu i chi roi gwybod i lawer o sefydliadau'r llywodraeth am farwolaeth ar unwaith. Wrth gofrestru'r farwolaeth, bydd cofrestrydd yn esbonio'r gwasanaeth 'Dywedwch Wrthym Unwaith'. Byddant yn cwblhau'r gwasanaeth 'Dywedwch Wrthym Unwaith' gyda chi neu'n rhoi cyfeirnod unigryw i chi fel y gallwch ddefnyddio'r gwasanaeth eich hun ar-lein neu dros y ffôn. Mae gwybodaeth am y gwasanaeth hwn ar gael yn:

<https://www.gov.uk/after-a-death/organisations-you-need-to-contact-and-tell-us-once>

ac

<https://suicidebereavementuk.com/immediate-support-resources/>

Notifying others

These can include:

- Family, friends, acquaintances and neighbours
- Employers
- Doctors
- Utility companies
- Banks/credit/mortgage companies
- Government agencies – e.g. DVLA/DWP
- Solicitors
- Insurance companies

Your funeral director, GP, solicitor and local authority may also be able to help.

The ‘Tell Us Once’ service allows you to report a death to many government organisations at once. When registering the death, a registrar will explain the ‘Tell Us Once’ service. They will complete the ‘Tell Us Once’ service with you or give you a unique reference number so you can use the service yourself online or by phone. Information on this service can be found at:

<https://www.gov.uk/after-a-death/organisations-you-need-to-contact-and-tell-us-once>

and

<https://suicidebereavementuk.com/immediate-support-resources/>

Y wasg a'r cyfryngau cymdeithasol

Yn aml, mae diddordeb ymhlith y cyhoedd ar ôl marwolaeth ar y rheilffordd ac weithiau bydd cyfryngau lleol yn cysylltu â BTP i gael rhagor o wybodaeth. Dim ond manylion byr yr hyn a ddigwyddodd y byddwn yn eu rhyddhau, megis yr amser, y dyddiad a'r lle y digwyddodd. Unwaith y bydd y perthynas agosaf wedi cael gwybod, os gofynnir i ni, efallai y byddwn wedyn yn rhyddhau rhywedd ac oedran y person a'r ardal gyffredinol lle maent yn byw.

Dydyn ni ddim yn rhoi enw dy anwylyd allan. Fodd bynnag, unwaith y bydd y cwest wedi'i agor a gohirio, daw ei enw yn fater o gofnod cyhoeddus a gall y cyfryngau gyhoeddi hyn.

Weithiau bydd gohebwyrr yn darganfod cyfeiriad eich anwylyd ac efallai y byddant yn ymweld â'u cartref i siarad â chi. Eich dewis chi yw a dydych chi'n siarad â nhw ai peidio.

Mae rhai teuluoedd yn hoffi rhyddhau llun neu deyrnged gyhoeddus i'w hanwylyd. Gall ein Tîm Cyfathrebu Corfforaethol eich helpu chi a'ch cynghori ar y ffordd orau o ryddhau hyn i'r cyfryngau. Gellir cysylltu â nhw drwy'r Ymchwilydd Marwolaethau.

Mae'n werth cofio y gallai'r cyfryngau ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol fel Facebook ac Instagram i gael gwybod mwy am eich anwyliaid, efallai y byddant yn defnyddio'r wybodaeth hon yn eu hadroddiadau.

The press and social media

There is often public interest after a fatality on the railway and sometimes local media will contact BTP for more information. We only release brief details of what happened, such as the time, date and where it happened. Once the next of kin have been informed, if asked, we may then release the gender and age of the person and the general area where they live.

We don't give out the name of your loved one. However, once the inquest has been opened and adjourned their name becomes a matter of public record and the media can publish this.

Sometimes reporters will find out the address of your loved one and may visit their home to speak to you. It is your choice whether you speak to them or not.

Some families like to release a picture or public tribute to their loved one. Our Corporate Communications Team can help you and advise on the best way to release this to the media. They can be contacted via the Fatality Investigator.

It is worth bearing in mind that the media may use social media such as Facebook and Instagram to find out more about your loved one may use this information in their reporting.

Pobl y gallech ddod i gysylltiad â nhw

Crwner a Swyddog y Crwner

Yng Nghymru a Lloegr, mae'n rhaid hysbysu'r Crwner lleol am yr holl farwolaethau anarferol, annaturiol, anesboniadwy neu amheus. Efallai y byddwch yn dod i gysylltiad â Swyddog y Crwner, fe'u cyflogir yn uniongyrchol gan y Crwner, yn gweithredu ar eu rhan ac yn adrodd yn uniongyrchol iddynt.

Ymchwilydd Marwolaethau

Bydd Ymchwilydd Marwolaethau yn cysylltu â chi; fe'u cyflogir gan BTP ac maent yn gweithredu fel cyswllt rhwng BTP a'r Crwner ac fel arfer dyma fydd eich pwynt cyswllt unigol.

Gall pwy yn union fydd yn cysylltu â chi ar y dechrau ddibynnu ar drefniadau lleol. Os nad oes Ymchwilydd Marwolaethau ar gael, efallai y bydd swyddog ymchwilio yn cysylltu â chi yn lle hynny.

Rôl Swyddog y Crwner neu Ymchwilydd Marwolaethau yw helpu yn yr ymchwiliad i amgylchiadau marwolaeth ar ran y Crwner. Os bydd marwolaeth yn arwain at ymchwiliad troseddol, byddant yn gweithio ochr yn ochr â thîm ymchwilio'r heddlu.

Swyddog Cyswllt Teulu

- Mae'n helpu'r swyddog ymchwilio drwy gasglu gwybodaeth a thystiolaeth sy'n cyfrannu at yr ymchwiliad
- Mae'n un pwynt cyswllt i chi
- Byddant yn darparu cymorth a gwybodaeth, mewn modd sensitif a thosturiol, gan sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei rhoi mewn modd amserol.

Ni phenodir Swyddogion Cyswllt Teuluol fel arfer i ddelio â marwolaethau ar y rheilffordd, ond gall yr amgylchiadau neu'r ymchwiliad dilynol wneud penodi un yn briodol.

People you may come into contact with

Coroner and Coroner's Officer

In England and Wales, the local Coroner has to be notified of all unusual, unnatural, unexplained or suspicious deaths.

You may have contact with a Coroner's Officer, they are employed directly by the Coroner, act on their behalf and report directly to them.

Fatality Investigator

You will be contacted by a Fatality Investigator; they are employed by BTP and act as liaison between BTP and the Coroner and will usually be your single point of contact.

Exactly who will contact you initially can depend on local arrangements. If there is no Fatality Investigator available, you may be contacted by an investigating officer instead.

The role of a Coroner's Officer or Fatality Investigator is to help in the investigation into the circumstances of a fatality on behalf of the Coroner. If a death results in a criminal investigation, they will work alongside the police investigation team.

Family Liaison Officer

- To help the investigating officer by gathering information and evidence which contributes to the investigation.
- To be a single point of contact for you.
- They will provide support and information, in a sensitive and compassionate manner, ensuring information is given in a timely way.

Family Liaison Officers are not usually appointed to deal with fatalities on the railway, however the circumstances or the subsequent investigation may make the appointment of one appropriate.

Y cwest

Yn y rhan fwyaf o achosion, bydd y Crwner yn agor cwest o fewn ychydig ddyddiau i'r farwolaeth.

Mae cwest yn cael ei gynnal i sefydlu'r canlynol:

- Pwy fu farw
- Lle buon nhw farw
- Pryd fuon nhw farw
- Yr amgylchiadau ynghylch sut y bu iddynt farw

Mae pob cwest yng Nghymru a Lloegr yn cael ei gynnal mewn llys Crwner. Nid yw cwestau'n cael eu cynnal i sefydlu'r bai. Gellir eu cynnal mewn ystafell llys; gallwn drefnu i chi ymweld ymlaen llaw os yw'n helpu i'ch paratoi. O bryd i'w gilydd, bydd rheithgor yn bresennol yn y cwest.

Nid yw'n ofynnol i chi fynychu ar adeg agor y cwest, ond os ydych yn dymuno bod yn bresennol gallwch. Gallwch ofyn am gopiâu o unrhyw ddatganiadau a wnewch i'r heddlu rhag ofn y byddwch am gyfeirio atynt adeg y cwest.

Yn dilyn agor y cwest, bydd yn cael ei ohirio er mwyn gallu pennu dyddiad ar gyfer y cwest llawn. Gallai hyn fod sawl mis yn ddiweddarach.

Unwaith y bydd y cwest wedi'i agor a'i ohirio, bydd y Crwner yn cyhoeddi Tystysgrif y Crwner o'r Ffaith Marwolaeth, y cyfeirir ati'n aml fel tystysgrif marwolaeth interim. Mae hyn yn caniatáu i chi wneud trefniadau ar gyfer yr angladd. Bydd angen i chi roi gwybod i'r Crwner pa fath o angladd rydych chi'n ei drefnu, er enghraifft claddu neu amlosgi.

The inquest

In most cases, the Coroner will open an inquest within a few days of the death.

An inquest is held to establish the following:

- Who died
- Where they died
- When they died
- The circumstances surrounding their death

All inquests in England and Wales are held at a Coroner's court. Inquests are not held to establish blame. They may be held in a courtroom; we can arrange for you to visit beforehand if it helps to prepare you. Occasionally, a jury will be present at the inquest.

There is no requirement for you to attend the opening of an inquest, but if you wish to attend you can. You can ask for copies of any statements that you make to the police in case you wish to refer to them at the time of the inquest.

Following the opening of the inquest, it will be adjourned to enable a date to be set for the full inquest. This could be several months later.

Once the inquest has been opened and adjourned, the Coroner will issue the Coroner's Certificate of the Fact of Death, often referred to as an interim death certificate. This allows you to make arrangements for the funeral. You will need to let the Coroner know what type of funeral you are arranging, for example burial or cremation.

Y cwest

Gallwch hefyd ddefnyddio Tystysgrif y Crwner o'r Ffaith Marwolaeth i ddweud wrth sefydliadau am y farwolaeth a gwneud cais am brofiant.

Gellir galw tystion i roi tystiolaeth yn y cwest. Gall y rhain gynnwys:

- Swyddogion yr heddlu
- Patholegwyr
- Staff y rheilffordd (gan gynnwys gyrrwyr trenau)
- Meddygon
- Llygaid dystion
- Aelodau o'r teulu
- Unrhyw un arall y mae'r Crwner yn credu y gallai helpu'r cwest i ddod i gasgliad

Bydd y Crwner yn gofyn cwestiynau i dystion. Gall unrhyw un sy'n berson â diddordeb (fel rhiant, priod, partner neu blentyn i'r person) ofyn cwestiynau i dyst yn ystod y cwest. Os oes rheithgor, gallant hefyd ofyn cwestiynau i dystion.

Mae hefyd yn bosib y bydd y Crwner yn gofyn i anafiadau eich anwylyd gael eu disgrifio yn ystod y cwest. Os nad ydych yn dymuno clywed y manylion hyn, dywedwch wrth Swyddog y Crwner a bydd y cwest fel arfer yn cael ei atal i ganiatáu i chi adael tra gwneir hyn.

The inquest

You can also use the Coroner's Certificate of the Fact of Death to tell organisations about the death and apply for probate.

Witnesses may be called to give evidence at the inquest. These can include:

- Police officers
- Pathologists
- Railway staff (including train drivers)
- Doctors
- Eye witnesses
- Family members
- Anyone else the Coroner thinks may help the inquest reach a conclusion

The Coroner will ask questions of witnesses. Anyone who is an interested person (such as a parent, spouse, partner or child of the person) can ask questions of a witness during the inquest. If there is a jury, they can also ask questions of witnesses.

It is also possible the Coroner may ask for your loved one's injuries to be described during the inquest. If you do not wish to hear these details, tell the Coroner's Officer and the inquest will normally be stopped to allow you to leave whilst this is done.

Y cwest

Ar ôl i'r cwest ddod i ben, bydd y Crwner, neu reithgor, os oes un yn bresennol, yn dod i gasgliad. Gall y casgliad fod yn un o nifer, gan gynnwys:

- **Agored** (nid yw'r Crwner neu'r rheithgor yn gallu dod i benderfyniad ynghylch sut y bu farw'r person)
- **Damweiniol**
- **Hunanladdiad**
- **Naratif** (dyma lle mae'r Crwner neu'r rheithgor yn ysgrifennu datganiad ffeithiol byr yn amlinellu amgylchiadau'r farwolaeth)

Yna bydd casgliad y cwest yn cael ei anfon i swyddfa'r gofrestrfa lle bydd y farwolaeth yn cael ei chofrestru gan gofrestrydd. Yna bydd y dystysgrif marwolaeth derfynol yn cael ei chyhoeddi. Os oedd unrhyw nodiadau neu negeseuon wedi'u gadael gan eich anwylyd a'u bod yn cael eu cyfeirio atoch, gallwch ofyn iddynt eu cael ynghyd ag unrhyw etemau personol a gadwyd ar gyfer y cwest.

Cynhelir cwestau'n gyhoeddus a gall newyddiadurwyr fod yn bresennol. Mater i chi yw p'un a ydych yn dewis siarad â newyddiadurwr ai peidio. Os nad ydych yn dymuno siarad â nhw, dywedwch wrthynt.

The inquest

Once the inquest comes to an end, the Coroner, or jury, if one is present, will come to a conclusion. The conclusion can be one of several, including:

- **Open** (the Coroner or jury is unable to come to a decision as to why the person died)
- **Accidental**
- **Suicide**
- **Narrative** (this is where the Coroner or jury writes a short factual statement outlining the circumstances of the death)

The conclusion of the inquest will then be sent to the registry office where the death will be registered by a registrar. The final death certificate will then be issued. If there were any notes or messages left by your loved one and they are addressed to you, you can ask to have them along with any personal effects that were kept for the inquest.

Inquests are held in public and journalists may be present. Whether or not you choose to speak to a journalist is a matter for you. If you do not wish to speak to them, tell them.

Cael help

Mae marwolaeth drawmatig, anamserol yn brofedigaeth arbennig o frawychus, ac eto mae'n wahanol i bob un ohonom. Mewn marwolaeth drawmatig, gall teimladau o alar gael eu chwyddo.

Mae Public Health England yn darparu llyfryn o'r enw 'Mae Help wrth Law.' Er bod y cynnwys yn canolbwyntio ar y rhai sydd mewn profedigaeth drwy hunanladdiad, mae'n cynnwys canllawiau ymarferol ac emosiynol i unrhyw un sy'n delio â phrofedigaeth. Os na ddarperir hwn i chi ar yr un pryd â'r llyfryn hwn, gallwch ddod o hyd iddo yn:

<https://supportaftersuicide.org.uk/resource/help-is-at-hand/>

Pwy all helpu

- Meddyg Teulu
- Cyfreithiwr
- Trefnydd Angladdau
- Canolfan Cyngor ar Bopeth
- Gwasanaeth Caplaniaeth National Rail
- Arweinwyr crefyddol a chymunedol

Getting help

Traumatic, untimely death is a particularly shocking bereavement, yet it is different for each of us. In a traumatic death, feelings of grief can be magnified.

Public Health England provide a booklet called 'Help is at Hand.' Although the contents focus on those bereaved by suicide, it includes practical and emotional guidance for anyone dealing with bereavement. If this is not provided to you at the same time as this booklet, you can find it at:

<https://supportaftersuicide.org.uk/resource/help-is-at-hand/>

Who can help

- General Practitioner
- Solicitor
- Funeral Director
- Citizens Advice Bureau
- National Rail Chaplaincy Service
- Religious and community leaders

Atgyfeiriadau profedigaeth

Bydd BTP yn eich cyfeirio'n awtomatig at gefnogaeth profedigaeth a gomisiynwyd yn lleol.

Os yw eich profedigaeth drwy hunanladdiad a amheuir yna AMPARO yw Llwybr atgyfeirio BTP.

Oherwydd yr effaith gall profedigaeth ei gael, bydd BTP yn mynd ati i'ch cyfeirio at sefydliad profedigaeth a gomisiynwyd o'r enw Amparo. Fe'ch hysbysir o'r atgyfeiriad hwn pan fyddwch yn cael gwybod am farwolaeth eich anwylyn. Os bydd Amparo yn cwmpasu'r ardal rydych yn byw ynddi, byddant yn cysylltu â chi o fewn 24 awr, os na fyddant, byddant yn sicrhau bod y gwasanaeth profedigaeth a gomisiynwyd yn cwmpasu eich cysylltiadau ardal o fewn 24 awr i'r atgyfeiriad.

Bydd hyn yn rhoi cyfle i chi wrthwynebu'r atgyfeiriad hwn. Gellir diystyru'r gwrthwynebiad hwn dim ond os yw'r swyddog/staff yr heddlu yn gallu cyfiawnhau'r atgyfeiriad i fod yn angenrheidiol ac er eich budd gorau. Ym mhob achos, byddwch yn cael eich hysbysu o'r atgyfeiriad.

Mae Amparo ar gyfer pobl sy'n cael eu heffeithio gan hunanladdiad. Mae Amparo yn golygu 'lloches' neu 'hafan ddiogel' yn Sbaeneg ac mae'n darparu cefnogaeth i unrhyw un y mae hunanladdiad yn effeithio arnynt. Mae modd darparu cefnogaeth un-i-un, i grwpiau teuluol, grwpiau o gydweithwyr neu gyfoedion – beth bynnag sy'n well gennych chi ac sydd fwyaf priodol i'ch sefyllfa. Gellir darparu'r gwasanaeth yn eich cartref neu ble bynnag rydych chi'n fwyaf cyfforddus. Mae ein gwasanaeth yn gwbl gyfrinachol a gall ddarparu cymorth tymor byr neu dymor hirach, yn dibynnu ar yr hyn rydych chi'n teimlo sydd ei angen arnoch.

0330 088 9255
amparo.service@listening-ear.co.uk
amparo.org.uk

Bereavement referrals

BTP will automatically refer you to locally commissioned bereavement support.

If your bereavement is through suspected suicide then AMPARO is BTP's referral Pathway.

Due to the impact that bereavement can have, BTP will actively refer you to a commissioned bereavement organisation called Amparo. You will be notified of this referral when you are informed of the death of your loved one. If Amparo covers the area you live in, they will contact you within 24 hours, if they don't, they will make sure the commissioned bereavement service covering your area contacts you within 24 hours of the referral.

This will allow you the opportunity to object to this referral. This objection can only be overruled if the officer/police staff is able to justify the referral to be necessary and in your best interests. In all cases, you will be informed of the referral.

Amparo is for people affected by suicide. Amparo means 'shelter' or 'safe haven' in Spanish and provides support for anyone affected by suicide. Support can be provided one-to-one, to family groups, groups of colleagues or peers – whatever is preferred by you and is most appropriate to your situation. The service can be delivered to your home or wherever you are most comfortable. Our service is completely confidential and can provide short-term or longer-term support, depending on what you feel it is you need.

0330 088 9255
amparo.service@listening-ear.co.uk
amparo.org.uk

Cyngor ymarferol

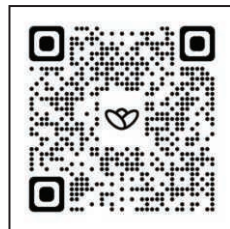
Mae gan sefydliadau oriau agor amrywiol a chyfnewidiol, ar gyfer gwasanaeth cenedlaethol 24 awr y dydd 7 diwrnod yr wythnos, cysylltwch â'r Samariaid.

ataLoss.org

Mae'r ataLoss.org yn wefan gyfeirio ar gyfer unrhyw un sydd mewn profedigaeth a'r rhai sy'n eu cefnogi.

hubofhope.co.uk

Hub of Hope yw prif gronfa ddata cymorth iechyd meddwl y DU. Mae'n rhad ac am ddim ac yn darparu dolenni i gymorth a gwasanaethau lleol, cyfoedion, cymunedol, elusennol, preifat a'r GIG a allai fod yn ddefnyddiol neu o gymorth i chi neu i rywun rydych chi'n gofalu amdano ar yr adeg ofidus hon. Ewch i'r wefan neu lawrlwythwch drwy'r ap gan ddefnyddio'r cod QR.

gov.uk

Yn cynnig cyngor a gwybodaeth am beth i'w wneud pan fydd rhywun yn marw.

gov.uk/when-someone-dies

railwaymission.org

Mae Cenhadaeth y Rheilffordd yn darparu cymorth annibynnol, diduedd a chyfrinachol i unrhyw un yr effeithir arno gan ddigwyddiadau trasig ar y rhwydwaith rheilffyrdd, waeth beth fo'u statws, eu ffordd o fyw, eu hil neu gredoau crefyddol.

railwaymission.org/grief

0203 887 7000

Practical advice

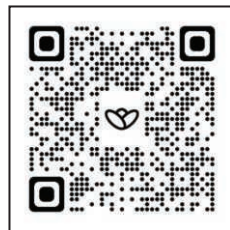
Organisations have varying and changeable opening hours, for national cover 24 hours a day 7 days a week please contact the Samaritans.

ataLoss.org

The ataLoss.org is a signposting website for anyone bereaved and those supporting them.

hubofhope.co.uk

The Hub of Hope is the UK's leading mental health support database. It is free and provides links to local, peer, community, charity, private and NHS support and services that may be useful or of help to you or someone you care at this distressing time. Please visit the website or download via the app using the QR code.

gov.uk

Offers advice and information on what to do when someone dies.

gov.uk/when-someone-dies

railwaymission.org

The Railway Mission provide independent, impartial and confidential support to anyone affected by tragic incidents on the railway network, regardless of status, lifestyle, race or religious beliefs.

railwaymission.org/grief

0203 887 7000

childbereavementuk.org

Mae Child Bereavement UK yn cefnogi plant a phobl ifanc hyd at 25 oed sy'n wynebu profedigaeth, ac unrhyw un sy'n cael ei effeithio gan farwolaeth plentyn o unrhyw oedran.

0800 028 8840

support@childbereavementuk.org

childdeathhelpline.org.uk

Mae'r Child Death Helpline yn cael ei staffio gan wirfoddolwyr sy'n rhieni mewn profedigaeth. Maent yn cael eu hyfforddi, eu goruchwyllo a'u cefnogi gan dimau proffesiynol yn Ysbyty Great Ormond Street.

0800 282 986

contact@childdeathhelpline.org

cruse.org.uk

Mae Cruse Bereavement Care yn hyrwyddo lles pobl mewn profedigaeth ac yn eu helpu i ddeall eu galar ac ymdopi â'u colled. Maent yn darparu cwnsela, cymorth, gwybodaeth a chyngor.

0808 808 1677

helpline@cruse.org.uk

tcf.org.uk

Mae The Compassionate Friends yn sefydliad o rieni, brodyr a chwiorydd a neiniau a theidiau mewn profedigaeth sy'n ymroddedig i gefnogi a gofalu am aelodau eraill o'r teulu sydd wedi dioddef marwolaeth plentyn neu blant o unrhyw oedran ac o unrhyw achos.

0345 123 2304

helpline@tcf.org.uk

hopeagain.org.uk

Mae Hope Again wedi'i gynllunio ar gyfer pobl ifanc gan bobl ifanc. Mae'n rhan o Cruse Bereavement Care ac yn cefnogi pobl ifanc ar ôl marwolaeth rhywun sy'n agos atynt.

0808 808 1677

helpline@cruse.org.uk

childbereavementuk.org

Child Bereavement UK support children and young people up to the age of 25 who are facing bereavement, and anyone impacted by the death of a child of any age.

0800 028 8840

support@childbereavementuk.org

childdeathhelpline.org.uk

The Child Death Helpline is staffed by volunteers who are bereaved parents. They are trained, supervised and supported by professional teams within Great Ormond Street Hospital.

0800 282 986

contact@childdeathhelpline.org

cruse.org.uk

Cruse Bereavement Care promotes the wellbeing of bereaved people and helps them to understand their grief and cope with their loss. They provide counselling, support, information and advice.

0808 808 1677

helpline@cruse.org.uk

tcf.org.uk

The Compassionate Friends is an organisation of bereaved parents, siblings and grandparents dedicated to the support and care of other similarly bereaved family members who have suffered the death of a child or children of any age and from any cause.

0345 123 2304

helpline@tcf.org.uk

hopeagain.org.uk

Hope Again is designed for young people by young people. It is part of Cruse Bereavement Care and supports young people after the death of someone close to them.

0808 808 1677

helpline@cruse.org.uk

muchloved.com

Mae Much Loved yn helpu pobl i sefydlu cofeb ar-lein i'ch anwylyd. Mae ganddi hefyd ei chymuned ei hun sy'n rhannu syniadau ar sut i ddelio â phrofedigaeth.

samaritans.org

Mae'r Samariaid yn darparu gwasanaeth cymorth emosiynol 24 awr i alwyr.
116 123

supportaftersuicide.org.uk

Mae'r Bartneriaeth Support After Suicide yn dwyn ynghyd sefydliadau cenedlaethol a lleol sy'n ymwneud â darparu cymorth ar gyfer profedigaeth hunanladdiad ledled y DU

uksobs.org

Mae Survivors of Bereavement by Suicide yn cynnig cymorth a chyngor i'r rhai sydd mewn profedigaeth oherwydd hunanladdiad.
0300 111 5065

ifucareshare.co.uk

Mae If You Care Share Foundation, yn darparu help drwy'r amseroedd anodd. Maent yn darparu cymorth emosiynol ac ymarferol ar gyfer atal, ymyrryd a chymorth ar ôl hunanladdiad.

0191 387 5661

share@ifucareshare.co.uk

winstonswish.org.uk

Mae Winston's Wish yn cefnogi plant a phobl ifanc ar ôl marwolaeth rhiant neu frawd neu chwaer.

08088 020 021

info@winstonswish.org.uk

muchloved.com

Much Loved helps people establish an online memorial to your loved one. It also has its own community that shares ideas on how to deal with bereavement.

samaritans.org

Samaritans deliver a 24-hour emotional support service to callers.

116 123

supportaftersuicide.org.uk

The Support After Suicide Partnership brings together national and local organisations that are involved in delivering suicide bereavement support across the UK

uksobs.org

Survivors of Bereavement by Suicide is offers support and advice to those bereaved by suicide.

0300 111 5065

ifucareshare.co.uk

If You Care Share Foundation provides help through the difficult times. They provide emotional and practical support for prevention, intervention and support after suicide.

0191 387 5661

share@ifucareshare.co.uk

winstonswish.org.uk

Winston's Wish support children and young people after the death of a parent or sibling.

08088 020 021

info@winstonswish.org.uk

Cysylltiadau defnyddiol

Heddlu Trafnidiaeth Prydeinig

0800 40 50 40

Testun 61016

btp.police.uk/cy-GB/

Rhif y digwyddiad

Swyddog cyswllt

Ffôn

E-bost

Cyfeiriad post

Ymchwilydd Marwolaethau

Ffôn

E-bost

Cyfeiriad post

Useful contacts

British Transport Police

0800 40 50 40

text 61016

btp.police.uk

Incident number
Contact officer
Phone
Email
Postal address

Fatality Investigator

Phone
Email
Postal address

0800 40 50 40
testun 61016
btp.police.uk/cy-GB/

0800 40 50 40
text 61016
btp.police.uk

**HEDDLU
TRAFNIDIAETH
PRYDEINIG**

**BRITISH
TRANSPORT
POLICE**